

YAR

VLAANDEREN

JAARVERSLAG 2010

YAR Vlaanderen, Schipperstraat 11, 3500 Hasselt

Inhoud

1	Terugblik op 3 programma's	3
1.1	Het programma 2007	4
1.1.1	Situatie bij de opstart en bij het einde van het programma 2007	4
1.1.2	Opvolging van het programma	6
1.1.3	Effect van het programma: schematisch	8
1.2	Het programma 2008	9
1.2.1	Situatie bij de opstart en bij het einde van het programma 2008	9
1.2.2	Opvolging van het programma	11
1.2.3	Effect van het programma: schematisch	14
1.3	Het programma 2009	15
1.3.1	Situatie bij de opstart en bij het einde van het programma 2009	15
1.3.2	Opvolging van het programma	17
1.3.3	Effect van het programma: schematisch	19
2	De programma's in 2010	20
2.1	YAR Vlaanderen in 2010	20
2.1.1	De organisatie	20
2.1.2	Raad van beheer	20
2.1.3	Inhoudelijk	20
2.1.4	Personeel	20
2.1.5	Programma's in 2010	20
2.2	Programma Limburg	22
2.2.1	Het voortraject	22
2.2.2	De residentiële trainingsweek	23
2.2.3	Het vervolgtraject	24
2.2.4	Doelen van de jongeren	25
2.3	Programma Antwerpen	26
2.3.1	Het voortraject	26
2.3.2	De residentiële trainingsweek	28
2.3.3	Het vervolgtraject	28
2.3.4	Doelen van de jongeren	30
2.4	Overzicht programma's 2010	31
2.4.1	Het voortraject	31
2.4.2	De residentiële trainingsweek	32
2.4.3	Het vervolgtraject	32
3	Tot slot	34

Inleiding

YAR Vlaanderen, voordien Youth at Risk Vlaanderen, kende zijn intrede dankzij het Globaal Plan Jeugdzorg en werd opgestart eind 2006.

Het opzet op dat ogenblik was om 3 programma's, verdeeld over de 3 daaropvolgende jaren, te organiseren binnen de gerechtelijke arrondissementen Antwerpen, Hasselt en Tongeren. In deze beginfase werd een administratieve verbinding gemaakt met vzw De Overstap uit Antwerpen.

Na 3 pilootjaren, in 2010, ontstond YAR Vlaanderen als autonome organisatie. Hiermee werd ook de afsplitsing van vzw De Overstap een feit. De kantoren in De Silo in Hasselt werden de nieuwe uitvalsbasis.

Meer nog, vanaf dat jaar zouden we 2 programma's organiseren, waarbij zowel het aantal programma's werd uitgebreid maar eveneens de regio per programma groeide. Er ontstond de mogelijkheid om het programma aan te bieden aan jongeren uit de volledige provincie Limburg. Voordien konden enkel Limburgse jongeren uit de grotere omgeving van de steden Hasselt, Genk en Tongeren. Het tweede programma werd vanaf dan ook toegankelijk voor jongeren uit de gerechtelijke arrondissementen van Mechelen en Turnhout.

In dit jaarverslag 2010 zullen we in eerste instantie kijken naar de 3 eerste programma's, met name de programma's die georganiseerd werden in 2007, 2008 en 2009.

We bekijken daarbij de resultaten van elk programma afzonderlijk, met daarbij de focus op de variabelen dagbesteding, politiecontacten en verblijfssituatie. We meten deze variabelen bij elke jongere individueel zowel voor als aan het eind van het programma.

Daarnaast willen we in dit jaarverslag ook kijken naar het al dan niet beklijvende aspect en effect van de eerste programma's. Hierbij staat volgende vraag centraal: hoe is de situatie op het vlak van eerder vernoemde variabelen een jaar na het beëindigen van het programma en op dit ogenblik.

In een volgend hoofdstuk bekijken we ook aandachtig de programma's in het jaar 2010. Dat jaar was voor de organisatie om diverse uiteenlopende redenen van belang. Enerzijds gebeurde begin 2010 de ontkoppeling met vzw De Overstap en werd een stap genomen naar een autonome organisatie, met een eigen kantoor in Hasselt. Anderzijds, en daaraan gekoppeld, was dit ook de aanzet om de organisatie van naam te veranderen in YAR Vlaanderen.

Bij het schrijven van dit jaarverslag 2010 gaat onze bijzondere waardering uit naar de jongeren die in het verleden aan het programma hebben deelgenomen en bereid waren dat wij, vanuit de organisatie, inzage kregen in hun huidige leefsituatie. Daarnaast willen we zeker niet nalaten om de Jeugdrechters, consultants van de sociale dienst van de regio's te bedanken voor de constructieve samenwerking en mogelijkheid om (voor het eerst) in hun arrondissement het programma uit te voeren.

1 Terugblik op 3 programma's

De beschrijving van een programma, met de chronologische opeenvolging van de 3 te onderscheiden fasen, de doelstellingen van elke fase en het verloop, is terug te vinden in eerdere jaarverslagen.

In dit hoofdstuk schetsen we, voor de volledigheid, nog even de doelgroep van jongeren waarvoor dit programma in oorsprong werd uitgezet. Daarbij aanvullend sommen we de contra-indicaties op die een mogelijke deelname van een jongere in de weg zouden kunnen staan. Als we de opeenvolgende programma's behandelen, zal u merken dat er gaandeweg kleine aanpassingen, uitbreidingen zijn gebeurd binnen de doelgroep of de regio.

Vervolgens geven we een beeld van de 3 programma's (2007, 2008 en 2009) aan de hand van de 3 objectieve parameters die we gedurende alle programma's hanteren: de verblijfssituatie van de jongeren, de dagbesteding en de politiecontacten. In het verleden hebben we voor een meting van deze parameters gekozen om velerlei redenen. Enerzijds omdat ze objectief meetbaar zijn waardoor ze getoetst kunnen worden op een vrij eenvoudige manier, en anderzijds omdat deze parameters een beeld, een indicatie weergeven van de situatie waarin de jongeren zich bevinden. Het spreekt voor zich dat een jongere die, bij wijze van voorbeeld, een aantal keer omwille van feiten met de politie in contact is komen, in een instelling verblijft en geen zinvolle dagbesteding heeft, een erg verschillend leven heeft met een andere jongere die geregeld naar school gaat, thuis woont en geen feiten meer heeft gepleegd waardoor politiecontacten uitbleven. Deze parameters zijn geen waardeoordeel over iemands geluk, maar zegt wel wat over het leven waarin iemand zich bevindt.

Met de bevraging van jongeren naar politiecontacten gaan we vooral meten of jongeren al dan niet feiten hebben gepleegd. Het gaat hierbij om zelfrapportage.

De metingen doen we op diverse momenten zodat een evolutie merkbaar zou kunnen zijn. Een eerste meting gebeurt vlak voor een jongere in het programma stapt. De 2de meting volgt aan het eind van het programma. Op die manier kunnen we beide meetmomenten makkelijk tegenover elkaar zetten en krijgen we een zicht op de eventuele veranderingen bij de groep van jongeren. Een zelfde bevraging doen we bij de jongeren een jaar nadat ze het programma hebben afgesloten. Aan het eind van de beschrijving van elk programma geven we, aan de hand van de cijfers die we hebben verkregen door de bevraging van de jongeren op latere momenten, een beeld van het al dan niet beklijvende effect van de eerste 3 programma's. Dit geven we over de programma's heen nogmaals weer aan het eind van het hoofdstuk.

1.1 Het programma 2007

In 2007 organiseerden we het eerste YAR-programma in Vlaanderen, toen nog onder de naam Youth at Risk Vlaanderen. Bij aanvang werd het programma in het leven geroepen om hulp te bieden aan jongeren, jongens en meisjes, in leeftijd variërend van 16 jaar tot 21 jaar, en gedomicilieerd in een vooraf aangeduide regio: de stad Antwerpen en een aantal omliggende gemeenten, en de regio rond de steden Hasselt en Genk. In concreto betekende dit dat we werkten binnen de gerechtelijke arrondissementen Antwerpen, Hasselt en Tongeren.

De jongeren die in aanmerking kwamen voor het programma hadden een MOF¹-dossier binnen de sociale dienst van de Jeugdrechtbank, maar er was ook de mogelijkheid dat jongeren die voor voortgezette hulpverlening beroep hadden gedaan op het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg (CBJ) konden deelnemen aan het programma.

Het spreekt voor zich dat de jongeren de Nederlandse taal ook machtig moeten zijn. Hiermee bedoelen we dat jongeren de taal zowel moeten kunnen begrijpen als zich kunnen uiten in het Nederlands.

Om de doelgroep verder te verfijnen, werden er ook een aantal contra-indicaties aangeduid, die een deelname in de weg zouden kunnen staan. Volgende contra-indicaties werden gezien als uitsluitingcriterium:

- ✓ jongeren met een verstandelijke beperking;
- ✓ jongeren waarbij een ernstige psychiatrische diagnose werd gesteld, en waarbij gedragsbepalende medicatie noodzakelijk was om te kunnen beantwoorden aan de leeftijdsadequate ontwikkelingstaken;
- ✓ jongeren met een primaire harddrugverslaving.

1.1.1 Situatie bij de opstart en bij het einde van het programma 2007

Aan het eind van de eerste fase, het voortraject, stelden 21 jongeren zich nog steeds kandidaat om de overstap te maken naar de tweede fase van het programma: de residentiële trainingsweek. Gedurende deze intensieve en sterk gestructureerde week op locatie, besloten 3 jongeren om niet langer deel te nemen aan het programma. Dit betekende dat 18 jongeren, waarvan 15 jongens en 3 meisjes, de tweede fase hebben afgerond.

Tijdens het vervolgtraject slaagden bijna alle jongeren er in om het programma af te leggen. Twee jongeren, waarvan we vooraf wisten dat er sprake was van moeilijkheden met hun verblijfsvergunning, konden het programma niet volledig afronden omwille van een verhuis naar het buitenland. Met 1 van deze jongeren bleven we nog in contact en hebben we nog wel een aantal gegevens kunnen verwerken. Van de andere jongere was het spoor bijster en hebben we geen informatie meer over de 3 parameters.

We merkten dat er geen jongeren met een dossier bij het CBJ deelnamen aan het programma.

¹ MOF: als misdrijf omschreven feit.

Verblijfssituatie

Verblijfssituatie		Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma		
	in een gemeenschapsinstelling	8
	thuis	6
	in een (residentiële) voorziening	4
Einde programma		
	thuis	12
	Begeleid Zelfstandig Wonen	2
	Kamertraining	2
	in een (residentiële voorziening)	1
	onbekend	1

Als we de groep van 18 jongeren bekeken voor de opstart van hun programma, dan bleek dat 8 jongeren (45%) in een gemeenschapsinstelling verbleef. Aan het eind van het programma verbleef geen enkele jongere nog in een gelijkaardige voorziening. Van de overige 10 jongeren verbleven er 4 (22%) in een andere voorziening, 6 jongeren (33%) woonden thuis.

Aan het einde van het programma waren deze cijfers veranderd. Geen enkele jongere verbleef nog in een gemeenschapsinstelling. Het merendeel van de jongeren (67%) woonde terug bij één of beide ouders. Twee jongeren (11%) volgden een Begeleid Zelfstandig Wonen-traject, en 2 andere jongeren volgden een programma rond kamertraining. Een jongere (6%) verbleef in een leefgroep van een voorziening.

Zoals eerder gemeld, konden we van 1 jongere die omwille van regularisatieproblemen het land had verlaten, de gegevens niet meer achterhalen.

Dagbesteding

Dagbesteding		Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma		
	Geen zinvolle dagbesteding	9
	In een onderwijssysteem	9
		<i>Voltijds onderwijs</i>
		<i>Deeltijds onderwijs</i>
		5
		4
Einde programma		
	Geen zinvolle dagbesteding	1
	In een onderwijssysteem	14
		<i>Voltijds onderwijs</i>
		<i>Deeltijds onderwijs</i>
		<i>Leercontract</i>
		7
		4
		3
	Onbekend	1
	Onbekend (o.w.v. verblijfssituatie)	2

Voordat het programma van start ging, had exact de helft van de groep van 18 jongere een zinvolle dagbesteding, en de andere helft niet. De 9 jongeren die wel een dagbesteding hadden, volgden allemaal een welbepaalde vorm van onderwijs: 5 jongeren (28%) volgden voltijds onderwijs en de 4 overige jongeren (22%) zaten in het deeltijds onderwijs.

Aan het einde van het programma waren de cijfers omtrent zinvolle dagbesteding wezenlijk veranderd. Op dat ogenblik volgden 14 jongeren (78%) een bepaalde vorm van onderwijs: 7 jongeren (39%) gingen dagelijks naar school, de overige 7 jongeren combineerden werk en opleiding binnen het systeem van deeltijds onderwijs en leercontract, respectievelijk 4 jongeren (22%) en 3 jongeren (17%). Eén jongere (6%) had op dat ogenblik geen zinvolle dagbesteding en van

een andere jongere was het onduidelijk of hij al dan niet regelmatig naar school ging. Over de 2 jongeren die naar het buitenland verhuisd waren, hadden we geen betrouwbare informatie omtrent dagbesteding.

Politiecontacten

Politiecontacten		Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma	feiten gepleegd	18
	geen feiten gepleegd	0
Einde programma	eenmalig feit gepleegd	5
	geen feiten gepleegd	13

Alle jongeren die deelnamen aan de tweede fase van het programma hadden in het verleden feiten gepleegd. Aan het eind van het programma waren er nog 5 jongeren die een feit hadden gepleegd. Deze jongeren hadden 1 feit gepleegd. Met andere woorden, zowel het aantal jongeren dat feiten pleegde daalde, als ook het aantal gepleegde feiten. Bovendien was de ernst van de feiten ook veel minder dan de feiten die gepleegd werden vooraleer het programma van start ging.

1.1.2 Opvolging van het programma

Een jaar na het afsluiten van het programma hebben we getracht alle jongeren nogmaals te contacteren. Intussen was 1 jongere overleden. We zijn er wel in geslaagd om contact te leggen met de overige 17 jongeren.

In 2011 hebben we opnieuw getracht om hen te bevragen maar op dat ogenblik konden we slechts 13 jongeren bereiken. Van 1 andere jongere konden we via zijn familie informatie omtrent zijn verblijfssituatie verkrijgen.

Verblijfssituatie

Verblijfssituatie		Aantal jongeren (absoluut)
1 jaar na YAR	in een gemeenschapsinstelling	1
	thuis	10
	woont zelfstandig	5
	pleeggezin	1
2011	thuis	7
	woont zelfstandig	7

Als we een jaar na het einde van het programma de verblijfssituatie van de jongeren bekijken, dan kunnen we vaststellen dat er minder jongeren thuis wonen (12 jongeren in 2008 ten opzichte van 10 jongeren in 2009), maar dat er 5 jongeren (28%) zijn die hun leven zelfstandig hebben ingericht. Een jongere verbleef in 2009 in een pleeggezin, 1 jongere verbleef in een gemeenschapsinstelling. In 2011 - met andere woorden 2 jaar na de laatste meting - merken we dat de helft van de groep waarvan we gegevens konden opvragen, zelfstandig woont of samenwonend is. De andere helft verblijft in de thuissituatie. Geen van de 14 jongeren verbleef nog in een gemeenschapsinstelling of andere voorziening.

Dagbesteding

Dagbesteding		Aantal jongeren (absoluut)
1 jaar na YAR		
	Geen zinvolle dagbesteding	1
	In een onderwijssysteem	7
	<i>Voltijds onderwijs</i>	3
	<i>Deeltijds onderwijs</i>	3
	<i>Leercontract</i>	1
	In het arbeidscircuit	9
	<i>Vast werk</i>	3
	<i>Occasioneel werk</i>	1
	<i>Werkzoekend</i>	5
2011		
	In het arbeidscircuit	12
	<i>Vast werk</i>	6
	<i>Werkzoekend</i>	6
	In een onderwijssysteem	1
	<i>Voltijds onderwijs</i>	1

In vergelijking met het jaar voordien, aan het eind van het programma, zagen we dat er nog steeds 1 jongere geen zinvolle dagbesteding had. Als we het aantal jongeren vergelijken die in het onderwijssysteem terecht zijn gekomen, zien we dat dit cijfer gehalveerd is (14 jongeren in 2008 ten aanzien van 7 jongeren in 2009). Anderzijds merken we dat 9 jongeren intussen wel in het arbeidscircuit zijn terecht gekomen.

Uit de bevraging omtrent zinvolle dagbesteding in 2011 blijkt dat de verschuiving die we merkten in 2009, van deelname in een onderwijsvorm naar tewerkstelling, werd verder gezet. Bij deze laatste bevraging merken we dat nog slechts 1 jongere onderwijs geniet, en 12 anderen in het arbeidscircuit zijn geraakt.

Politiecontacten

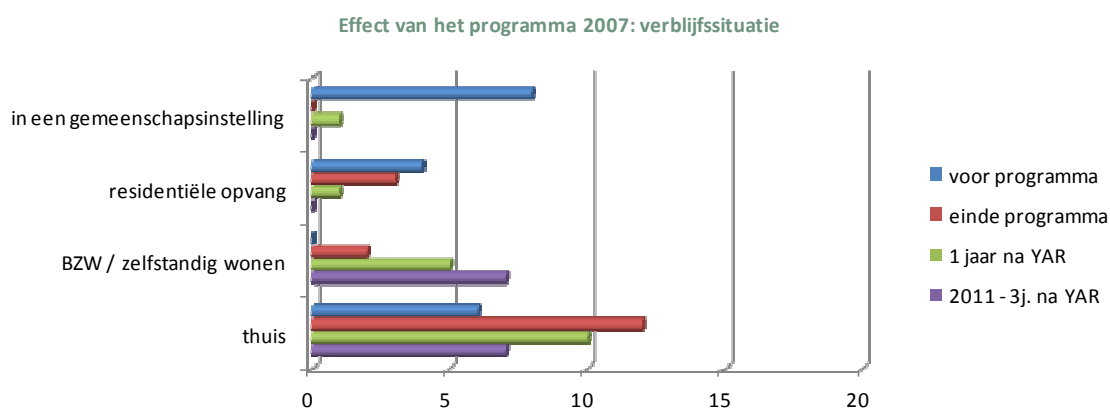
Politiecontacten		Aantal jongeren (absoluut)
1 jaar na YAR		
	feiten gepleegd	2
	geen feiten gepleegd	15
2011		
	feiten gepleegd	1
	geen feiten gepleegd	12

Bij de afsluiting van het programma had nog 28% (5 jongeren) een feit gepleegd. Ten aanzien van de start van het programma waar alle jongeren misdrijven hadden gepleegd, was dit verschil. Deze trend is zich verder blijven doorzetten. Een jaar na het verstrijken van het programma hadden nog 2 jongeren feiten gepleegd. We moeten wel vermelden dat deze jongeren intussen wel meerdere feiten hadden gepleegd. De meerderheid van alle jongeren, namelijk 15 (83%) had geen feiten meer gepleegd in het afgelopen jaar.

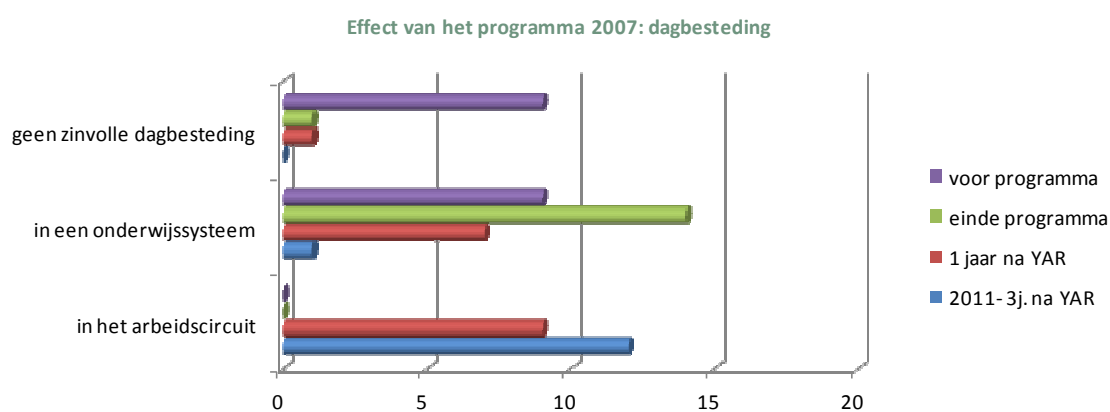
In 2011 konden we nog 13 jongeren bevragen naar deze parameter. Twaalf jongeren (86%), waaronder ook 1 jongere die een jaar na het afronden van het programma nog feiten had gepleegd, hadden sinds de laatste meting in 2009, geen feiten meer gepleegd. De andere jongere die nog wel misdrijven had begaan, had ook tijdens de afgelopen 2 jaren feiten gepleegd.

1.1.3 Effect van het programma: schematisch

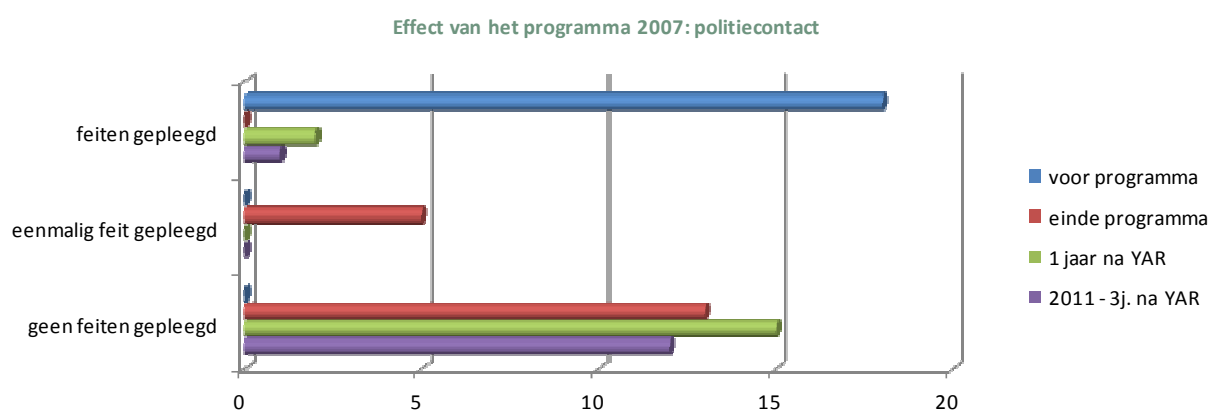
Verblijfssituatie

Dagbesteding

Politiecontacten

1.2 Het programma 2008

Het tweede programma werd georganiseerd in 2008. Dit programma was zowel op vlak van de format - met de opeenvolging van fasen binnen het programma - als de regio, erg gelijkend op het voorbije programma.

Enkel op het vlak van doelgroep kwam er een lichte verschuiving. In het allereerste programma werd ervan uitgegaan dat enkel jongeren die voor als misdrijf omschreven feiten (MOF) een dossier hebben bij de Jeugdrechtbank, in aanmerking kwamen voor het programma.

In het tweede programma kwam er een uitbreiding naar jongeren die omwille van een complexe problematische opvoedingssituatie (POS) in contact waren met de Jeugdrechtbank.

De contra-indicaties bleven ongewijzigd.

1.2.1 Situatie bij de opstart en bij het einde van het programma 2008

Vijfentwintig jongeren namen deel aan de voorbereidingsdag. Dit is de laatste dag voor de overstap naar de 2de fase van het programma wordt gemaakt..

De tweede fase werd met 23 jongeren opgestart en afgerond: 19 jongens en 4 meisjes.

Het vervolgtraject van 9 maanden werd door 21 jongeren volledig afgerond. Twee jongeren haakten af, waarvan 1 jongere vrij vroeg in het vervolgtraject, en de ander in het midden van het programma. De gegevens uit hun bevraging werden niet meegenomen in de statistieken om een meer zuiver beeld te krijgen.

Verblijfssituatie

Verblijfssituatie	Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma	
in een gemeenschapsinstelling	13
thuis	6
in een (residentiële) voorziening	1
geen vaste verblijfplaats	1
Einde programma	
in een gemeenschapsinstelling	1
thuis	16
Begeleid Zelfstandig Wonen	4

Voordat het programma in 2008 van start ging, verbleven in totaal 13 jongeren (62%) in een gemeenschapsinstelling. Aan het eind van dat programma was dat cijfer teruggelopen tot 1 jongere. Als we de beginsituatie vergelijken met de situatie aan het einde van het programma, noteren we een toename van het aantal jongeren dat in de thuissituatie verblijft. Bij aanvang van het programma woonden 6 jongeren (29%) thuis. Aan het eind was dat geëvolueerd naar 16 jongeren (16%). Bovendien waren 4 jongeren (19%) aan het einde van het programma gestart met een Begeleid Zelfstandig Wonen-begeleiding.

Dagbesteding

Dagbesteding		Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma	Geen zinvolle dagbesteding	12
	In een onderwijssysteem	9
	<i>Voltijds onderwijs</i>	6
	<i>Deeltijds onderwijs</i>	3
Einde programma	Geen zinvolle dagbesteding	1
	In een onderwijssysteem	17
	<i>Voltijds onderwijs</i>	9
	<i>Deeltijds onderwijs</i>	8
	In het arbeidscircuit	3
	<i>Werkzoekend</i>	3

Ook voor wat betreft deze parameter zijn de veranderingen betekenisvol. Voor het programma startte hadden 12 jongeren (57%) geen zinvolle dagbesteding. Aan het eind van het programma slaagde 1 jongere er niet in om zinvolle dagbesteding uit te bouwen. Het aantal jongeren dat voor het programma wel een dagbesteding had (9 jongeren) werd tegen het eind van het programma bijna verdubbeld (17 jongeren): 9 jongeren (43%) volgden voltijds onderwijs en 8 jongeren (38%) volgden deeltijds onderwijs. Bovendien slaagden 3 jongeren er in om een actieve rol op te nemen in het arbeidscircuit. Op het moment van ons laatste contact waren ze allemaal werkzoekend.

Politiecontacten

Politiecontacten		Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma	feiten gepleegd	17
	geen feiten gepleegd	4
Einde programma	feiten gepleegd	6
	<i>Meerdere feiten</i>	1
	<i>Eenmalig feit</i>	5
	geen feiten gepleegd	15

De meerderheid van de jongeren (81%) had voor deelname aan het programma één of meerdere feiten gepleegd. Vier jongeren hadden geen misdrijven gepleegd.

Na 9 maanden in het vervolgtraject hadden 15 jongeren (71%) geen feiten meer gepleegd. Van de overige 6 jongeren hadden 5 jongeren (24%) 1 feit gepleegd, en 1 jongere (5%) had meerdere feiten gepleegd.

1.2.2 Opvolging van het programma

Een jaar na het beëindigen van hun programma, in februari 2010, werden deze jongeren nogmaals gecontacteerd en bevraagd naar de 3 parameters.

Van de 21 jongeren die het programma afgesloten hebben, konden we er 18 terug bereiken. Ze waren allen bereid om hun gegevens mee te delen.

In 2011, meer dan een jaar na de laatste meting, contacteerden we deze groep opnieuw. We konden we nog 16 jongeren bevragen. Via hun directe omgeving konden we van een aantal jongeren op bepaalde domeinen nog accurate informatie bekomen.

Verblijfssituatie

Verblijfssituatie	Aantal jongeren (absoluut)
1 jaar na YAR	
in een gemeenschapsinstelling	3
thuis	12
woont zelfstandig	2
in een (residentiële) voorziening (psychiatrie)	1
2011	
in een gemeenschapsinstelling	1
thuis	11
woont zelfstandig	4
in een (residentiële) voorziening (psychiatrie)	1

Hoewel 21 jongeren het programma 2008 beëindigd hadden, konden we een jaar later nog informatie bekomen van 18 jongeren op het domein van verblijfssituatie. In vergelijking met het moment dat deze jongeren het programma afgerond hadden, zagen we een jaar na de laatste meting een aantal verschuivingen. Het aantal jongeren dat verbleef in een gemeenschapsinstelling was vermeerderd van 1 jongere in 2009 naar 3 jongeren in 2010. Het aantal jongeren dat thuis woonde was op een jaar tijd teruggelopen van 76% naar 67%.

Een jaar nadat ze het programma hadden afgerond, hadden 2 jongeren de stap gezet naar zelfstandig wonen, alleen of samen met een partner.

Intussen was het voor een andere jongere ook wel duidelijk dat hij meer psychiatrische hulp nodig had.

Uit de meest recente bevraging van de jongeren in 2011, merkten we dat het aantal jongeren in een gemeenschapsinstelling terug herleid was tot 1. Van de andere 17 jongeren verbleven er nog 11 bij één of beide ouders maar het aantal jongeren dat zelfstandig of met een partner woonde was verdubbeld ten opzichte van het jaar voordien.

Dagbesteding

Dagbesteding			Aantal jongeren (absoluut)
1 jaar na YAR			
	Geen zinvolle dagbesteding		3
	In een onderwijssysteem		5
		Voltijds onderwijs	3
		Deeltijds onderwijs	2
	In het arbeidscircuit		8
		Vast werk	7
		Werkzoekend	1
2011			
	Geen zinvolle dagbesteding		2
	In het arbeidscircuit		10
		Vast werk	5
		Werkzoekend	5
	In een onderwijssysteem		4
		Voltijds onderwijs	4

Aan het eind van het programma toonde de groep van jongeren op vlak van een zinvolle dagbesteding een evolutie. Zeventien jongeren (81%) volgde op regelmatige basis een vorm van onderwijs.

Een jaar na het beëindigen van het programma konden we een meting doen bij 16 jongeren. We zagen op dat ogenblik een verschuiving van school naar werk. Een groot percentage van de groep van jongeren was 18 jaar geworden waardoor ze niet meer schoolplichtig waren. Dit vertaalde zich ook in de cijfers. Nog 5 jongeren volgden onderwijs, hetzij voltijds of deeltijds, respectievelijk 3 jongeren (19%) en 2 jongeren (13%).

Daarnaast merkten we dat 8 jongeren, de helft van de jongeren, zich ingeschakeld hebben in het arbeidscircuit, en wel met behoorlijk succes. Alle jongeren hadden al werkervaringen opgedaan en bij 7 jongeren mondde dit uit in een vast contract. Eén jongere was intussen nog steeds werkzoekend.

Voor de 3 jongeren die in een gemeenschapsinstelling verblijven registreerden we geen zinvolle dagbesteding omwille van hun verblijfssituatie.

Deze situatie is een jaar later bijna ongewijzigd. Er zijn slechts kleine verschuivingen merkbaar ten opzichte van het jaar voordien. In 2011 studeren nog steeds 4 jongeren, hetgeen betekent dat 1 jongere de schoolbanken heeft verlaten. Alle jongeren volgen voltijds onderwijs.

Intussen hebben 10 jongeren zich begeven op de arbeidsmarkt. De helft van deze groep heeft nog steeds een vast contract. De andere helft is werkzoekend maar heeft op regelmatige basis een tijdelijke opdracht.

Twee jongeren hebben op het moment van de bevraging geen zinvolle dagbesteding.

Politiecontacten

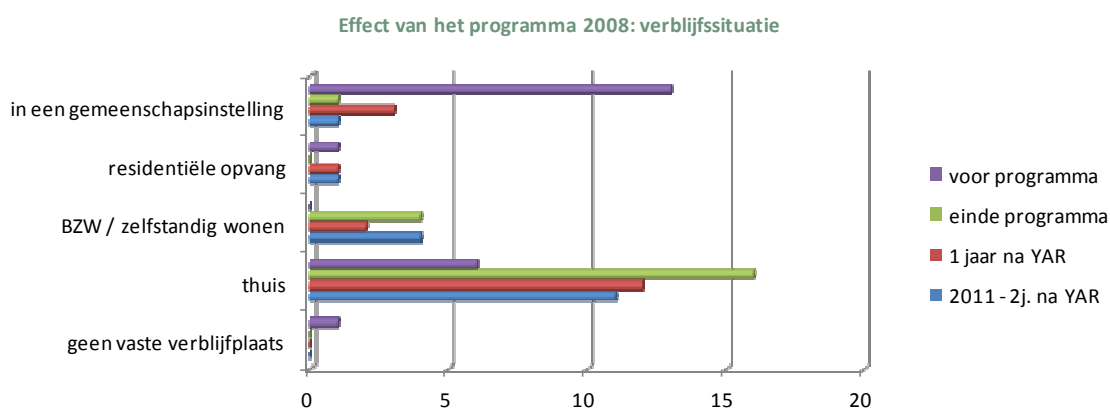
Politiecontacten		Aantal jongeren (absoluut)
1 jaar na YAR	feiten gepleegd	7
	geen feiten gepleegd	10
2011	feiten gepleegd	1
	geen feiten gepleegd	16

Een jaar na het afronden van het programma kunnen we nog informatie inwinnen bij 17 jongeren omtrent het al dan niet plegen van misdrijven. Daar waar aan het eind van het programma 6 jongeren een misdrijf had gepleegd, was dat cijfer een jaar later licht opgelopen tot 7 jongeren. Er dient wel bij vermeld dat de aard en ernst van de feiten lichter was dan voordien. Op dat moment slaagden 10 van de ondervraagde jongeren er in om geen feiten meer te plegen.

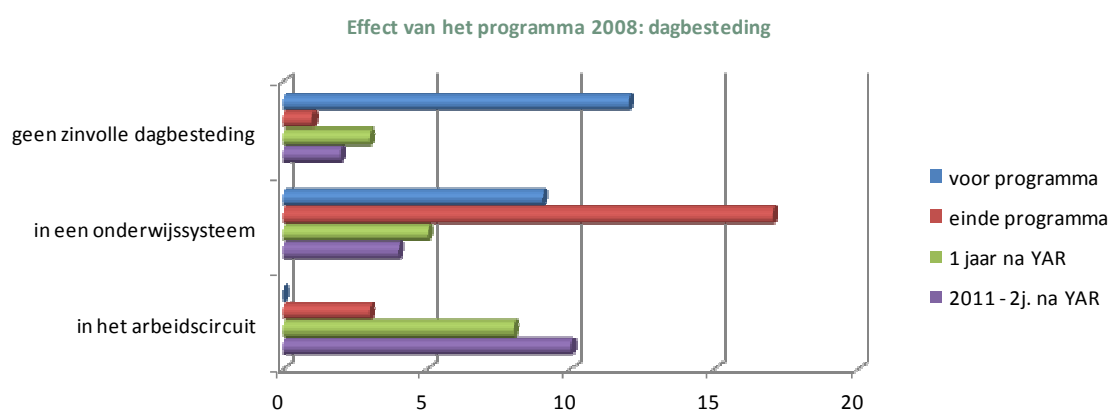
In 2011 is er terug een positieve tendens merkbaar aangezien nog slechts 1 jongere een misdrijf heeft gepleegd. Voor de overige 16 jongeren heeft er zich geen probleem meer voorgedaan op vlak van politiecontacten. Dit staat in schril contrast met de beginsituatie waar 17 jongeren feiten hadden gepleegd en slechts 4 jongeren niet.

1.2.3 Effect van het programma: schematisch

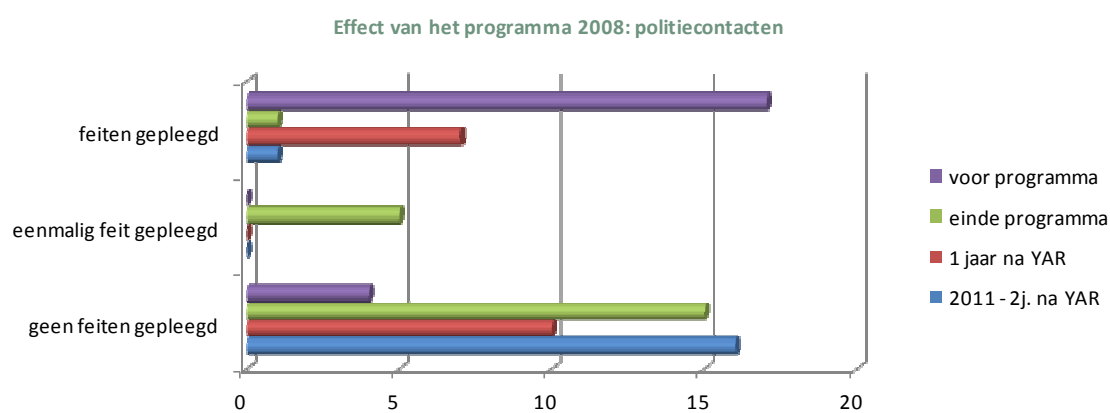
Verblijfssituatie

Dagbesteding

Politiecontacten

1.3 Het programma 2009

Voor de opstart van het programma 2009 konden enkel jongeren deelnemen die gedomicilieerd zijn in de vooropgestelde regio's. Tijdens het 3de programma kwam er opnieuw een uitbreiding tot stand: alle jongeren met een dossier bij de Jeugdrechtbanken in de arrondissementen Antwerpen, Hasselt en Tongeren konden deelnemen aan het programma.

1.3.1 Situatie bij de opstart en bij het einde van het programma 2009

Aan het eind van de eerste fase, het voortraject, hadden 23 jongeren zich kandidaat gesteld voor het programma. Bij de opstart van de 2de fase beslisten 17 jongeren om deel te nemen aan het programma, waarvan 15 jongens en 2 meisjes.

Deze jongeren beëindigden allemaal de residentiële trainingsweek. Ze bleven ook gedurende het vervoltraject in contact met hun individuele coach.

Verblijfssituatie

Verblijfssituatie	Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma	
in een gemeenschapsinstelling	9
thuis	5
in een (residentiële) voorziening	3
Einde programma	
in een gemeenschapsinstelling	2
thuis	12
Begeleid Zelfstandig Wonen	2
woont zelfstandig	1

Als we het beeld bekijken aangaande de verblijfssituatie van de 17 jongeren, die aan het programma hebben deelgenomen, zien we dat meer dan 70% (12 jongeren) in een voorziening verbleef: 9 jongeren (53%) verbleef op dat ogenblik in een gemeenschapsinstelling en 3 jongeren (18%) verbleven in een andere voorziening. De overige 5 jongeren (29%) verbleven thuis, bij één of beide ouders.

Aan het eind van het programma, 11 maanden na de opstart, zag dit beeld er anders uit: 2 jongeren (12%) verblijven in een gemeenschapsinstelling. De overige 15 jongeren woonden, onder diverse vormen, zelfstandig: twaalf jongeren (71%) wonen thuis, 2 jongeren verblijven binnen een traject van Begeleid Zelfstandig Wonen en 1 jongere woont volledig zelfstandig.

Dagbesteding

Dagbesteding		Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma		
	Geen zinvolle dagbesteding	11
	In een onderwijssysteem	6
	<i>Voltijds onderwijs</i>	2
	<i>Deeltijds onderwijs</i>	4
Einde programma		
	Geen zinvolle dagbesteding	2
	In een onderwijssysteem	12
	<i>Voltijds onderwijs</i>	5
	<i>Deeltijds onderwijs</i>	6
	<i>Leercontract</i>	1
	In het arbeidscircuit	3
	<i>Vast werk</i>	3

Aan het begin van het programma zien we dat bijna 2/3de van de jongeren geen zinvolle dagbesteding heeft: 11 jongeren gaat niet naar school, of heeft geen werk. Het andere 1/3de (6 jongeren) volgt wel een vorm van onderwijs, voltijds of deeltijds: respectievelijk 2 jongeren (12%) en 4 jongeren (24%).

Bij het einde van het programma zien we ook op dit domein een ommekeer. Nog 2 jongeren vullen hun dagen niet met een opleiding of tewerkstelling. Alle andere 15 jongeren nemen een actieve rol op in het onderwijs, het arbeidscircuit, of een combinatie ervan. Twaalf jongeren (71%) volgt onderwijs in een voltijds traject, deeltijds of op leercontract. De overige 3 jongeren zijn terecht gekomen in het arbeidscircuit, met een vast contract.

Politiecontacten

Politiecontacten		Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma		
	feiten gepleegd	15
	geen feiten gepleegd	2
Einde programma		
	feiten gepleegd	4
	geen feiten gepleegd	13

Aan het einde van het programma konden we vaststellen dat nog 4 jongeren (24%) een feit hadden gepleegd. Dat betekent dat 3/4de van de groep (13 jongeren) geen enkel misdrijf meer had gepleegd. Dit staat in contrast met de beginfase waar 15 jongeren (88%) feiten hadden gepleegd en 2 jongeren niet.

1.3.2 Opvolging van het programma

Aangezien de jongeren die aan dit programma deelnamen hun programma hebben afgesloten in februari 2010 hebben we 1 meting na het beëindigen van het programma gedaan.

Van 12 jongeren die dit programma hebben afgerond, konden we rechtstreeks informatie verkrijgen. Voor wat betreft politiecontacten kregen we over een aantal jongeren via hun directe omgeving meer informatie.

Verblijfsituatie

Verblijfsituatie	Aantal jongeren (absoluut)
2011	
in een gemeenschapsinstelling	1
thuis	5
woont zelfstandig	5
Begeleid Zelfstandig Wonen	1

Bij het einde van het programma verbleven 2 jongeren in een gemeenschapsinstelling, 12 jongeren (71%) woonden thuis, 2 jongeren in een Begeleid Zelfstandig Wonen-traject en 1 jongere woonde volledig zelfstandig.

In 2011, een jaar na het einde van het programma, konden we 12 jongeren contacteren en bevragen. Uit deze bevraging bleek dat de tendens die we eerder zagen zich had verder gezet. Een jongere verbleef nog in een gemeenschapsinstelling maar voor de overige 11 jongeren (meer dan 90% van de bevroegde jongeren) was de situatie meer genormaliseerd: vijf jongeren (42%) woonden intussen thuis, 5 jongeren (42%) woonden zelfstandig of met een partner en 1 jongere werd begeleid in een Begeleid Zelfstandig Wonen-traject

Dagbesteding

Dagbesteding	Aantal jongeren (absoluut)
2011	
Geen zinvolle dagbesteding	3
In een onderwijssysteem	2
	<i>Voltijds onderwijs</i>
	<i>Deeltijds onderwijs</i>
	1
	1
In het arbeidscircuit	7
	<i>Vast werk</i>
	<i>Werkzoekend</i>
	6
	1

We merken dat, een jaar nadat de jongeren het programma hebben beëindigd, de verhoudingen omtrent dagbesteding erg verschillen ten opzichte van het jaar voordien. Deze verschuiving is deels te wijten aan het feit dat de meerderheid van de groep van jongeren intussen niet meer schoolplichtig is en de stap heeft gezet naar de arbeidsmarkt.

Van de bevroegde 12 jongeren zijn er in 2011 2 jongeren (17%) die onderwijs volgen, daar waar dat een jaar eerder nog 71% was. Hier staat tegenover dat het aantal jongeren in het arbeidscircuit meer dan verdubbeld is in vergelijking met een jaar voordien. Zes jongeren waren er intussen in geslaagd om een vast arbeidscontract in de wacht te slepen en 1 jongere was nog werkzoekend, zij het recent. Aan het eind van het programma waren dat nog 3 jongeren. Voor 3 jongeren registreerden we dat zij nog steeds geen zinvolle dagbesteding hadden.

Politiecontacten

Politiecontacten		Aantal jongeren (absoluut)
2011		
	feiten gepleegd	3
	geen feiten gepleegd	12

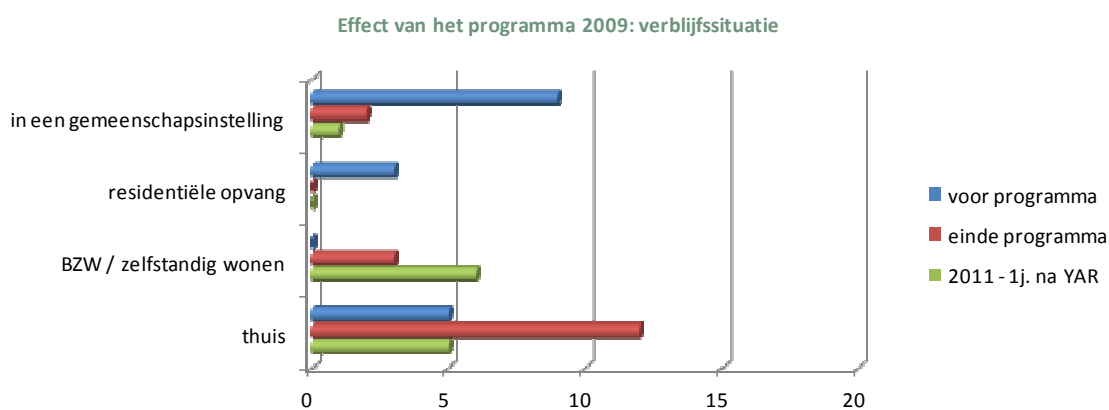
Voor wat betreft de parameter politiecontacten hebben we informatie over 15 jongeren. Het merendeel van deze informatie verkregen we van de jongeren zelf, maar van 3 jongeren kregen we het via anderen, bijvoorbeeld de ouders of familie.

De positieve tendens die zich aftekende tussen de opstart van het programma en het beëindigen ervan werd in procentuele cijfers verder gezet.

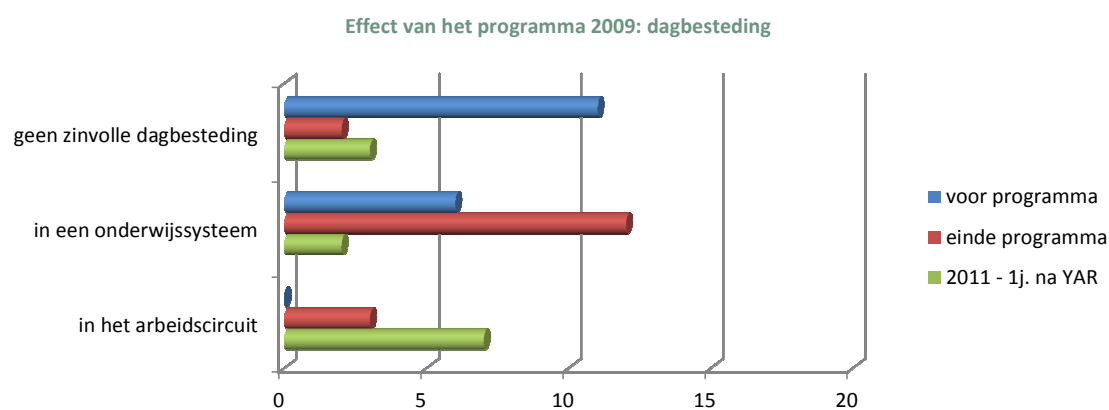
Daar waar bij het einde van het programma nog 4 jongeren een feit hadden gepleegd, bleek dat een jaar later verminderd te zijn naar 3. De overige 12 jongeren (80%) hadden geen feiten meer gepleegd, tegenover 13 jongeren (76%) het jaar voordien.

1.3.3 Effect van het programma: schematisch

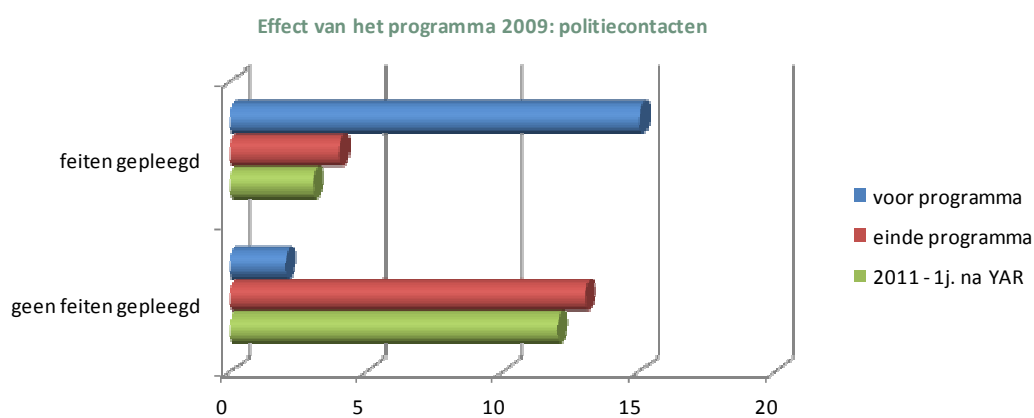
Verblijfssituatie

Dagbesteding

Politiecontacten

2 De programma's in 2010

2.1 YAR Vlaanderen in 2010

2.1.1 De organisatie

Het jaar 2010 was een belangrijk jaar voor de organisatie Youth at Risk Vlaanderen. Sinds de opstart van het programma werd de organisatie ondergebracht bij vzw De Overstap te Antwerpen. In 2010 werd beslist om deze samenwerking te beëindigen en verder te werken onder een nieuwe, autonoom werkende vzw met een kantoor in Hasselt.

Op 30 november 2009 werd de v.z.w. YAR Vlaanderen opgericht. Tegelijkertijd werd de naamsverandering van Youth at Risk Vlaanderen naar YAR Vlaanderen geïnstalleerd. YAR Vlaanderen startte zijn autonome werking op 1 februari 2010.

2.1.2 Raad van beheer

Bij de oprichting van de v.z.w. werd de raad van beheer als volgt samengesteld: Karel Mertens (voorzitter), Joëlle Colaes (secretaris), Tom Dehaene, Peter Brants, Herman Reynders, Paul Kumpen en Kris Claes.

2.1.3 Inhoudelijk

In vergelijking met de voorbije jaren, waarbij elk jaar 1 programma werd georganiseerd voor 20 tot 25 jongeren, gedomicilieerd binnen de gerechtelijke arrondissementen Antwerpen, Hasselt en Tongeren, werd de werking in 2010 uitgebreid.

Er werd besloten om 2 programma's te organiseren voor telkens 25 jongeren. Het eerste programma, dat startte in het voorjaar, was bedoeld voor jongeren uit de volledige provincie Limburg. Concreet hield dit in dat, ondanks het feit dat de arrondissementen identiek bleven, het gebied werd uitgebreid.

Aan het tweede programma, dat van start ging in het najaar, konden jongeren uit de gehele provincie Antwerpen deelnemen. Dit betekende dat we voor het eerst zouden samenwerken met de diensten binnen de gerechtelijke arrondissementen Mechelen en Turnhout.

De eerder omschreven doelgroep bleef onveranderd.

2.1.4 Personeel

De uitbreiding van zowel de regio als van het aantal programma's betekende dat het personeelsbestand van de organisatie verdubbelde. In het voorjaar kwam Katrien Jansegers bij het team aansluiten om een opdracht binnen het programma in Limburg op te nemen. Wat later, voor de opstart van het programma in Antwerpen, werd Yamina Krossa aangeworven.

2.1.5 Programma's in 2010

In het volgende deel bespreken we kort het verloop van het programma, met de 3 opeenvolgende fasen. Nadien bekijken we achtereenvolgens het programma dat in Limburg werd georganiseerd en vervolgens het programma voor jongeren uit de provincie Antwerpen.

We geven nog mee dat beide programma's identiek zijn op vlak van de format maar wel verschillend zijn in tijd. Het programma in Limburg duurt in zijn totaliteit 11 maanden en het Antwerps programma is een maand minder lang. Het verschil tussen beiden is te wijten aan het vervolgtraject dat varieert in tijd, en is louter organisatorisch. Inhoudelijk wordt exact hetzelfde geboden.

Vermits deze programma's afgesloten werden in 2011, zullen we de resultaten bespreken in het jaarverslag 2011.

Het YAR-programma

De voorbereidende fase

In de tijd voorafgaand aan het eigenlijke programma, hebben we gesprekken met een aantal belangrijke partners uit de betreffende arrondissementen zoals de Jeugdrechters, de consultants van de sociale diensten van de Jeugdrechtbank en de regioverantwoordelijke. Deze gesprekken hebben een tweeledige functie. Enerzijds wordt teruggekeken naar het afgelopen programma en de resultaten ervan. Anderzijds wordt de stap gezet naar het komende programma: welke jongeren komen in aanmerking, op welke momenten en locaties worden oriëntatiemomenten georganiseerd, ...

Daarnaast worden de consultants van de sociale dienst van de Jeugdrechtbank uitgenodigd om na te gaan voor welke jongeren het programma een meerwaarde zou kunnen betekenen.

Van de jongeren die worden aangemeld, wordt een profiel opgemaakt. Uiteindelijk worden ze ingeschreven voor een welbepaald oriëntatiemoment.

Het voortraject

Deze fase, met een duurtijd van 5 – 6 weken, heeft voornamelijk tot doel om jongeren te laten kennismaken met het YAR-programma en hen voor te bereiden op deelname. Tijdens deze fase worden op diverse locaties oriëntatiemomenten georganiseerd, met een tweeledig doel. In eerste instantie maken jongeren en ouders kennis met alle details van het programma. Hierdoor kunnen ze zich een volledig beeld kunnen vormen over het verloop, de afzonderlijke fasen, de verwachtingen, ... Daarnaast worden jongeren, indien ze zich kandidaat stellen, uitgenodigd om voor zichzelf 3 concrete doelstellingen te formuleren die ze willen realiseren gedurende en door middel van het programma. Vanaf het moment dat jongeren de keuze hebben gemaakt om zich kandidaat te stellen, worden ze regelmatig door iemand van het vrijwilligersteam gecontacteerd. De intentie van deze contacten is dat de jongere zowel mentaal als in praktisch opzicht wordt ondersteund tot aan de tweede fase, de residentiële trainingsweek.

De residentiële trainingsweek

De vertrekdag vormt de opstart van deze fase.

Tijdens de tweede fase van het programma, de residentiële trainingsweek, gaan we met de deelnemende jongeren gedurende 6 dagen op locatie. In deze tijdsspanne trachten we de jongeren door middel van tal van methodieken, nieuwe inzichten bij te brengen waardoor ze op een andere manier gaan kijken naar zichzelf, hun omgeving, hun verleden. Aan het eind van deze training hebben de jongeren alle vaardigheden en inzichten verworven die nodig zijn om de derde fasen van het programma in te gaan.

Gedurende de laatste 2 dagen maken we de overgang naar de derde fase door de coaches voor te stellen aan de jongeren en hen de kans geven om al samen te werken.

Het vervolgtraject

Voor de 3de fase varieert de duurtijd, afhankelijk van het programma, tussen 8 en 9 maanden. Zowel jongeren als de coaches hebben door deel te nemen aan het programma, de intentie genomen om elkaar wekelijks een aantal keer te contacteren, waarvan minimaal 1 ontmoeting. De andere contacten kunnen via andere kanalen.

Daarnaast wordt de aanwezigheid van zowel jongeren als hun coach verwacht op de maandelijkse groepsbijeenkomsten waar we procesmatig en themagericht aan de slag gaan.

Het volledige programma sluiten we af met een slotceremonie, waarvoor we het netwerk van de organisatie (vrijwilligers, partnerorganisaties, ...) uitnodigen en we ook het netwerk van de jongeren (ouders, familie, medeleerlingen, ...) de kans geven om te komen luisteren naar hetgeen gerealiseerd werd tijdens het programma.

2.2 Programma Limburg

Aangezien dit het eerste programma voor enkel jongeren uit de provincie Limburg was, werd de regio die geldend was voor de voorgaande programma's (Midden-Limburg) uitgebreid. Aan dit programma mochten de jongeren deelnemen die gedomicilieerd zijn in de volledige provincie. Alle eerder opgestelde criteria en contra-indicaties bleven gelden.

2.2.1 Het voortraject

Het voortraject van dit programma bestreek in totaal een zestal weken, waarbinnen 8 oriëntatiemomenten werden georganiseerd. De oriëntatiemomenten die Genk doorgingen, waren voornamelijk bedoeld voor jongeren uit het gerechtelijk arrondissement Tongeren. De meeste jongeren uit het arrondissement Hasselt sloten aan bij een oriëntatiemoment in Hasselt.

Tabel 2.2.1.1. Overzicht van het aantal oriëntatiemomenten, per locatie, met vermelding van het aantal aanwezige jongeren.

Locatie	Aantal oriëntatiemomenten	Totaal aantal jongeren op de oriëntatie
Genk	4	16
Hasselt	3	10
GIBJ De Hutten	1	2
Totaal	8	28

In tabel 2.3.1.1. zien we dat er in Genk 4 oriëntatiemomenten werden georganiseerd, in Hasselt 3. Dit is te verklaren doordat het aantal aangemelde jongeren vanuit het arrondissement Hasselt kleiner was dan de aanmeldingen vanuit het arrondissement Tongeren (zie ook tabel 2.2.1.2.). In tegenstelling tot andere programma's vond er geen oriëntatiemoment plaats in de gemeenschapsinstelling De Grubbe. Op dat ogenblik verbleven er geen Limburgse jongeren die in aanmerking kwamen voor het programma. Gemiddeld genomen waren er 3 tot 4 jongeren aanwezig per oriëntatiemoment.

Hieronder geven we een meer gedetailleerd beeld, per regio, voor wat betreft de cijfers vanaf het moment van aanmelding tot aan de voorbereidingsdag.

Tabel 2.2.1.2. Overzicht van het aantal aangemelde jongeren, het aantal kandidaat-jongeren en het aantal jongeren op de vertrekdag, verdeeld per gerechtelijk arrondissement.

Arrondissement	Aantal aangemelde jongeren	Aantal jongeren op de oriëntatiea	Aantal kandidaat-jongeren	Aantal jongeren op voorbereidingsdag
Tongeren	20	18	15	15
Hasselt	13	10	7	7
Totaal	33	28	22	22

Uit de 2 gerechtelijke arrondissementen werden in totaal 33 jongeren aangemeld, waarvan 60% woonachtig is in het arrondissement Tongeren en de overige 40% in het arrondissement Hasselt.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat we bijna 85% van alle aangemelde jongeren hebben mogen ontmoeten tijdens één van de oriëntatiemomenten. Als we de cijfers van de jongeren uit het arrondissement Tongeren bekijken, merken we dat dit 90% bedraagt. Voor de uit het gerechtelijk arrondissement Hasselt aangemelde jongeren is dat bijna 75%.

Van de jongeren die aanwezig zijn op een oriëntatiemoment geeft bijna 80% aan dat ze zich kandidaat willen stellen voor het programma. Voor beide regio's zijn deze cijfers min of meer gelijk. Bovendien blijkt dat diezelfde jongeren allemaal aanwezig waren op de voorbereidingsdag aan het eind van deze fase.

Tussen de voorbereidingsdag en de vertrekdag, 4 dagen later, gaf 1 jongere aan dat hij zich niet meer wilde engageren binnen het programma. Hierdoor kwam het aantal jongeren dat de residentiële trainingsweek aangevat heeft op 21.

2.2.2 De residentiële trainingsweek

De trainingsweek van het programma voor jongeren uit Limburg vond plaats in Leercentrum de Heerlijckyt van Elsmeren in Geetbets.

Zoals in vorig item vermeld, waren 21 jongeren aanwezig op de vertrekdag, die doorging in CC De Muze in Heusden-Zolder. Van daaruit maakten we de overstap naar de 2de fase.

Tabel 2.2.2.1. Overzicht van jongeren die deelnemen aan de residentiële training, naar leeftijd en geslacht

Leeftijd	Geslacht	
	Man	Vrouw
15 jaar	0	2
16 jaar	11	2
17 jaar	5	1
18 jaar	0	0
Totaal	16	5

In de groep van jongeren die startten aan de residentie, was de groep van 16 jarigen (62%) het best vertegenwoordigd.

Er namen geen 18-jarigen deel aan de trainingsweek.

Voor wat betreft de verdeling jongens – meisjes zien we dat er, in vergelijking met andere programma's, meer meisjes deelnamen.

Tijdens de intensieve trainingsweek gaf 1 jongere aan dat hij het programma niet meer kon verder zetten omwille van medische redenen. Op het oriëntatiemoment had hij aangegeven dat dit voor hem een bezorgdheid was maar hij zag in het programma een meerwaarde waardoor hij het toch wilde aanvatten.

We ronden de residentiële week af met 20 jongeren. Zij maakten allemaal de overstap naar de volgende fase: het vervolgtraject.

2.2.3 Het vervolgtraject

Bekijken we de groep van jongeren die deelnemen aan het vervolgtraject op de gekende objectieve parameters, op het moment dat ze instapten in het programma, dan geeft dat volgend beeld.

Verblijfssituatie

Verblijfssituatie		Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma		
	in een gemeenschapsinstelling	4
	in een (residentiële) voorziening	5
	Thuis	11

Iets meer dan de helft van de jongeren woont op het moment dat het programma opstart thuis. De andere jongeren zijn bijna gelijkmatig verdeeld over voorzieningen. Vier jongeren verblijven in een gemeenschapsinstelling en 5 jongeren volgen een traject in een andere voorziening.

Dagbesteding

Dagbesteding		Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma		
	Geen zinvolle dagbesteding	9
	In een onderwijssysteem	11
		<i>Volijds onderwijs</i> 6
		<i>Deeltijds onderwijs</i> 4
		<i>Leercontract</i> 1

We zien op het vlak van dagbesteding een gelijkaardige verdeling. Van de groep van jongeren volgt iets meer dan de helft een welbepaalde vorm van onderwijs: 30% volgt voltijds onderwijs, 20% zit in het deeltijds onderwijs en 5% heeft een traject binnen leercontract.

De overige jongeren (45%) volgen geen onderwijs of is niet actief op de arbeidsmarkt.

Politiecontacten

Politiecontacten		Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma		
	feiten gepleegd	13
	geen feiten gepleegd	7

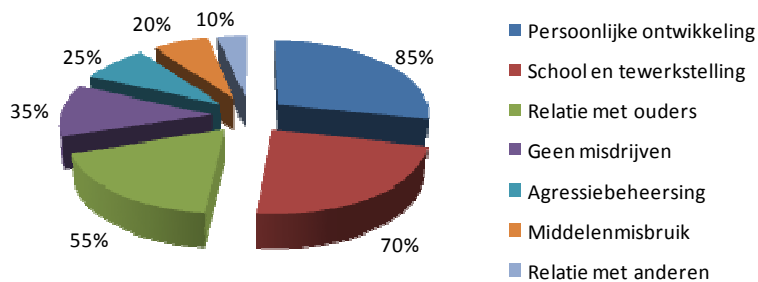
Bijna 2/3de van de groep heeft in het verleden minstens één feit gepleegd. De overige 35% heeft geen misdrijven gepleegd.

2.2.4 Doelen van de jongeren

Tabel 2.2.4.1. Overzicht van de individuele doelen van de deelnemende jongeren uit het programma van Limburg

Cluster	Individuele doelstellingen
Persoonlijke ontwikkeling (17)	Ik wil meer zelfstandig worden en BZW is mijn hoofddoel Ik wil mij minder aantrekken van wat anderen over mij zeggen Ik wil me terug inzetten voor dingen die ik in de toekomst nodig heb Ik wil minder beïnvloedbaar zijn Ik wil leren volhouden en goed met stress kunnen omgaan Ik wil meer zelfvertrouwen krijgen Ik wil me niet laten beïnvloeden door vrienden Ik wil leren omgaan met kritiek Ik wil werken aan mijn zelfbeeld Ik wil geen faalangst meer en meer zelfvertrouwen opbouwen Ik wil meer kunnen volhouden Ik wil mensen leren vertrouwen zodat ik zelf meer open kan zijn Ik wil niet meer zo beïnvloedbaar zijn en “neen” kunnen zeggen Ik moet werken aan mijn zelfvertrouwen Ik wil meer zelfvertrouwen krijgen Ik wil mensen leren vertrouwen Ik wil “neen” leren zeggen
School en tewerkstelling (14)	Ik wil naar school gaan en voor een weekendjob gaan Ik wil mijn deeltijds onderwijs goed laten verlopen Ik wil naar school gaan en me goed gedragen op school Ik wil altijd naar school gaan Ik wil goede cijfers halen op school zodat ik verder kan studeren Ik wil beginnen met leercontract Ik wil betere punten halen op school Ik wil mijn gedrag op school en werk verbeteren Ik wil mijn diploma halen en een goede naam krijgen op school Ik wil school afwerken en werk vinden Ik wil school afmaken Ik wil een opleiding uitzoeken, volgen en volhouden Ik wil de richting vinden die bij me past en betere resultaten halen Ik wil terug naar school gaan om mijn diploma te halen
Relatie met ouders (11)	Ik wil me beter gedragen thuis Ik wil de band met mijn moeder verbeteren Ik wil minder ruzie thuis, niet meer in discussie gaan Ik wil het contact met mijn stiefmoeder verbeteren Ik wil de relatie thuis, met moeder en vader, verbeteren Ik wil mijn ouders trots maken, naar hen luisteren Ik wil een betere band met mijn moeder en stiefvader Ik wil een goede relatie thuis uitbouwen Ik wil mijn relatie met moeder verbeteren Ik wil een betere relatie met mijn moeder Ik wil een betere band met mijn vader en de familie
Geen misdrijven (7)	Ik wil niet meer in contact komen met de politie Ik wil geen feiten meer plegen Ik wil geen contact meer met politie en geen feiten meer plegen Ik wil geen contact meer met politie Ik wil niet meer in contact komen met politie Ik wil af van politie en Jeugdrechtbank Ik wil geen politiecontacten meer
Agressiebeheersing (5)	Ik wil me kunnen intomen op vlak van agressie en niet meer altijd in discussie gaan Ik wil mijn agressie verminderen Ik wil mijn agressie verminderen ten opzichte van anderen Ik wil minder agressief zijn Ik wil minder woede-uitbarstingen hebben
Middelenmisbruik (4)	Ik wil verminderen met druggebruik Ik wil niet meer in contact komen met drugs Ik wil geen drugs en alcohol meer Ik wil geen gebruik meer maken van drugs
Relatie met anderen (2)	Ik wil werken aan de band met mijn broers Ik wil een goede relatie met vrienden, familie en kennissen

Grafiek 2.2.4.2. Procentuele verdeling per cluster van de individuele doelstellingen over het aantal deelnemende jongeren (N=20)

De grafiek laat zien dat 85% van de jongeren die deelnemen aan het vervolgtraject een doelstelling formuleert binnen het cluster van “persoonlijke ontwikkeling”.

Bovendien ziet de meerderheid van de jongeren dat het domein “school en tewerkstelling” erg belangrijk is. Dat blijkt uit het feit dat 70% van de jongeren een doel binnen deze categorie aangeeft.

Iets meer dan de helft van de jongeren (55%) wil werk maken van de relatie die ze hebben met één, of beide ouders.

Als we kijken naar de cijfers die we eerder toonden over politiecontacten, bleek dat 13 jongeren eerder feiten had gepleegd. Iets meer dan de helft van die groep geeft aan dat ze dit willen aanpakken door middel van een persoonlijk doel.

Voor doelen rond “agressiebeheersing”, “middelengebruik” en “de relatie met anderen” kiest slechts een beperkt aantal van de jongeren uit dit programma.

2.3 Programma Antwerpen

Het programma in de provincie Antwerpen kende, ten aanzien van de voorgaande jaren, een uitbreiding voor wat betreft de gerechtelijke arrondissementen.

Tijdens de eerste 3 programma's kwamen enkel jongeren uit het gerechtelijk arrondissement Antwerpen in aanmerking om zich kandidaat te stellen voor het programma. Vanaf 2010 werd dit ook mogelijk voor jongeren uit de gerechtelijke arrondissementen Mechelen en Turnhout.

2.3.1 Het voortraject

Net als alle voorgaande programma's kende ook dit voortraject een looptijd van 5 weken.

Gedurende deze fase richtten we 10 oriëntatiemomenten in waarop jongeren, eventueel vergezeld van ouders, konden kennismaken met het programma.

In de tabel is het aantal oriëntatiemomenten per locatie voorgesteld, met daarbij het totaal aantal jongeren dat aanwezig was op deze momenten.

Tabel 2.3.1.1. Overzicht van het aantal oriëntatiemomenten, per locatie, met vermelding van het aantal aanwezige jongeren.

Locatie	Aantal oriëntatiemomenten	Totaal aantal jongeren op de oriëntatie
Antwerpen	4	7
Mechelen	2	8
Turnhout	2	4
GIBJ De Hutten	1	3
De Grubbe	1	5
Totaal	10	27

Uit bovenstaande tabel blijkt dat we in de stad Antwerpen 4 oriëntatiemomenten hebben georganiseerd waar in totaal 7 jongeren zijn komen opdagen. In de steden Mechelen en Turnhout werden telkens 2 momenten ingericht, waar respectievelijk 8 en 4 jongeren op aanwezig waren.

Op de 2 oriëntatiemomenten in de gemeenschapsinstellingen waren in totaliteit 8 jongeren aanwezig.

In onderstaande tabel tonen we een overzicht over de 3 afzonderlijke regio's aangaande jongeren die aangemeld werden. Daarnaast zetten we de cijfers over het aantal jongeren dat aanwezig was op de oriëntaties en hoeveel van deze jongeren zich kandidaat hebben gesteld om deel te nemen aan het programma. In de laatste kolom wordt duidelijk hoeveel van deze jongeren aanwezig was op de voorbereidingsdag.

Tabel 2.3.1.2. Overzicht van het aantal aangemelde jongeren, het aantal kandidaat-jongeren en het aantal jongeren op de vertrekdag, verdeeld per gerechtelijk arrondissement.

Arrondissement	Aantal aangemelde jongeren	Aantal jongeren op de oriëntatie	Aantal kandidaat-jongeren	Aantal jongeren op voorbereidingsdag
Antwerpen	18	10	10	7
Mechelen	13	12	10	10
Turnhout	5	5	3	3
Totaal	36	27	23	20

In totaal werden over de 3 gerechtelijke arrondissementen 36 jongeren aangemeld. De helft van deze groep was afkomstig uit het arrondissement Antwerpen. Van de overige jongeren was 36% woonachtig in Mechelen en omgeving, en 14% uit de streek rond Turnhout.

In de tweede kolom zien we dat 27 jongeren aanwezig waren op een oriëntatiemoment.

Opmerkelijk is de verhouding tussen het aantal jongeren dat aanwezig is op een oriëntatie en het aantal jongeren dat aangeeft aan het programma te willen deelnemen. Meer dan 85% van de jongeren die kennis maken met het programma, geeft aan dat ze willen instappen. Het mag duidelijk zijn dat een aantal van deze jongeren door de Jeugdrechter werd aangespoord om het programma te volgen.

Aan het eind van het voortraject, op de voorbereidingsdag, zien we dat 20 jongeren nog steeds de intentie hebben om deel te nemen aan het programma. Met andere woorden: bijna 75% van de jongeren die informatie heeft gekregen over het programma, wil aan het eind van deze fase nog steeds deelnemen.

2.3.2 De residentiële trainingsweek

De residentiële trainingsweek voor het programma van jongeren uit de provincie Antwerpen vond plaats in Abdijdomein Roosendaal in Sint-Katelijne-Waver.

Op de voorbereidingsdag van het programma zagen we dat 20 jongeren de intentie hadden om deel te nemen aan het programma. Tijdens de vertrekdag, die we 4 dagen later organiseren, zijn 19 jongeren aanwezig. De jongere die niet meer kwam opdagen, gaf als reden aan dat hij was beginnen twijfelen en vreesde dat hij een aantal elementen van het programma niet zou aankunnen.

Tijdens de dag zelf, nog voor we met de jongeren naar de locatie vertrokken, besloten 2 jongeren om niet langer deel te nemen aan het programma. Beiden gaven aan dat het hen niet zou lukken om zich aan de regels te houden. Door het afhaken van deze jongeren, werd het aantal jongeren dat effectief startte aan de trainingsweek herleid tot 17.

In onderstaande tabel geven we een beeld van de groep van jongeren, onderverdeeld naar leeftijd en geslacht.

Tabel 2.3.2.1. Overzicht van jongeren die deelnemen aan de residentiële training, naar leeftijd en geslacht

Leeftijd	Geslacht	
	Man	Vrouw
15 jaar	1	0
16 jaar	7	0
17 jaar	7	0
18 jaar	2	0
Totaal	17	0

Er namen geen meisjes deel aan de 2de fase van het programma. De groep 16 en 17-jarigen is sterk vertegenwoordigd. Dit beeld zien we over alle eerdere programma's heen.

Gedurende de trainingsweek bleek het programma voor 4 jongeren te ingrijpend. Zij kozen er voor om niet langer deel te nemen aan het programma. Dat maakte dat 13 jongeren de 6-daagse tot een goed einde hebben gebracht. Zij zetten de stap naar de 3de fase: het vervolgtraject.

2.3.3 Het vervolgtraject

In tegenstelling tot eerdere programma's duurt het vervolgtraject voor de jongeren uit de provincie Antwerpen 8 maanden. Deze keuze is louter ontstaan uit praktische overwegingen. Inhoudelijk zijn beide programma's gelijkaardig.

We schetsen een beeld van de leefsituatie van deze jongeren bij de opstart van het programma aan de hand van de drie parameters. Vermits dit programma afgesloten werd in 2011 kunnen we de resultaten zoals ze zijn aan het eind van het programma, niet meegeven in dit jaarverslag.

Verblijfssituatie

Verblijfssituatie		Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma		
	in een gemeenschapsinstelling	6
	in een (residentiële) voorziening	1
	Thuis	6

Net iets meer dan de helft van de jongeren (54%) verblijft in een instelling. Daarvan verblijft 46% in een gemeenschapsinstelling en 1 jongere komt uit een andere voorziening. De overige 46% van de jongeren woont op dat ogenblik thuis.

Dagbesteding

Dagbesteding		Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma		
	Geen zinvolle dagbesteding	7
	In een onderwijssysteem	6
		<i>Volijds onderwijs</i> 3
		<i>Deeltijds onderwijs</i> 3

Op vlak van dagbesteding zien we dat 54% van de jongeren niet naar school gaat, noch op de arbeidsmarkt actief is. De andere 46% is gelijk verdeeld over voltijds onderwijs en deeltijds onderwijs.

Politiecontacten

Politiecontacten		Aantal jongeren (absoluut)
Voor programma		
	feiten gepleegd	13
	geen feiten gepleegd	0

Alle jongeren hebben voor aanvang van het programma één of meerdere als misdrijf omschreven feiten gepleegd waardoor ze voor de Jeugdrechter zijn moeten verschijnen.

2.3.4 Doelen van de jongeren

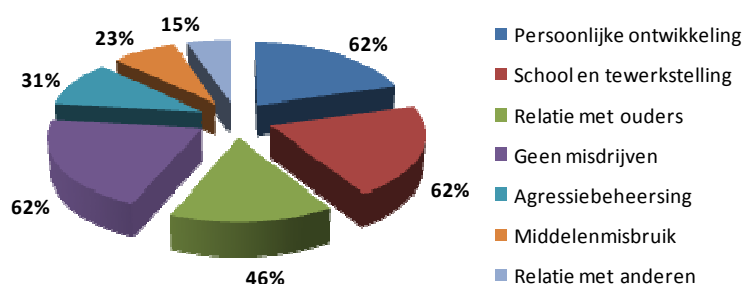
Alle jongeren formuleren zelf 3 individuele doelstellingen op het ogenblik dat ze, tijdens een oriëntatiemoment, de keuze maken om deel te nemen aan het programma.

Veelal kunnen we deze doelstellingen binnen een beperkt aantal clusters plaatsen. In onderstaande tabel geven we per cluster een overzicht van alle door de jongeren geformuleerde doelstellingen.

Tabel 2.3.4.1. Overzicht van de individuele doelen van de deelnemende jongeren uit het programma van Limburg

Cluster	Individuele doelstellingen
Persoonlijke ontwikkeling (8)	Ik wil minder beïnvloedbaar zijn Ik moet mijn verantwoordelijkheid opnemen Ik wil meer in mezelf geloven Ik wil leren om mijn gevoelens te uiten Ik wil meer zelfvertrouwen Ik wil mijn eigen beslissingen nemen en niet zomaar meedoen met anderen Ik wil niet alles negatief opnemen en denken dat anderen het slecht bedoelen Ik wil niet meer beïnvloedbaar zijn
School en tewerkstelling (8)	Ik wil terug naar school gaan Ik wil me beter gedragen op school Ik wil tot 18 jaar naar school gaan en dan op zoek gaan naar werk Ik wil terug naar school gaan Ik wil naar school gaan en werken Ik wil mijn diploma halen Ik wil terug gaan studeren en mijn diploma halen Ik wil zorgen dat ik weekendwerk heb
Relatie met ouders (6)	Ik wil goede afspraken maken met mijn ouders Ik wil meer thuis zijn om een beter contact te hebben Ik wil een betere band met mijn moeder en stiefvader Ik wil me thuis aan de afspraken leren houden Ik wil luisteren naar mijn moeder en haar raad opvolgen Ik wil me leren aan de regels houden en luisteren naar mijn moeder
Geen misdrijven (8)	Ik wil vermijden om in contact te komen met politie Ik wil geen feiten meer plegen Ik wil uit de criminaliteit blijven Ik wil geen feiten meer plegen Ik wil geen feiten meer plegen Ik wil geen feiten meer plegen Ik wil geen feiten meer plegen Ik wil geen feiten meer plegen, en geen contact meer met Jeugdrechter
Agressiebeheersing (4)	Ik mijn gedrag in de hand houden: niet meer vechten en geen agressie Ik wil leren omgaan met agressie Ik wil kalmer zijn en minder snel boos worden Ik wil leren omgaan met agressie
Middelenmisbruik (3)	Ik wil stoppen met verdovende middelen Ik wil mijn druggebruik verminderen en stoppen Ik wil geen drugs meer
Relatie met anderen (2)	Ik wil niet meer met slechte vrienden omgaan Ik wil niet meer met zogenaamde vrienden omgaan en de juiste kiezen

Grafiek 2.3.4.2. Procentuele verdeling per cluster van de individuele doelstellingen over het aantal deelnemende jongeren (N=13)

Uit het bovenstaande overzicht kunnen we afleiden dat de groep van jongeren het vaakst kiest voor doelen binnen de clusters van “persoonlijke ontwikkeling”, “geen misdrijven” en dat ze “school en tewerkstelling” erg belangrijk vinden. Deze domeinen bestrijken samen meer dan 61% van het totaal aantal doelen.

De relatie met één of beide ouders wordt door bijna de helft van de jongeren (46%) gekozen om aan te werken. “Agressiebeheersing”, “middelenmisbruik” en “relatie met anderen” vervolledigen de rij.

2.4 Overzicht programma's 2010

In de volgende alinea's geven we, per fase van het programma, een overzicht van de cijfers over de beide programma's die in 2010 georganiseerd werden.

2.4.1 Het voortraject

In de voortrajecten van beide programma's organiseerden we in totaliteit 18 oriëntatiemomenten. In de arrondissementen Antwerpen en Tongeren (Genk) waren dat telkens 4 momenten. In Hasselt organiseerden we 3 momenten. In Mechelen en in Turnhout waren er dat 2. Voor elk programma werd ook een oriëntatie georganiseerd in de gemeenschapsinstelling De Hutten in Mol. Enkel voor het programma voor jongeren uit de provincie Antwerpen werd ook een oriëntatiemoment gepland in De Grubbe in Everberg.

In onderstaande tabel staan de gedetailleerde cijfers, verdeeld per regio, over het proces van aanmelding tot jongeren op de voorbereidingsdag.

Tabel 2.4.1.1. Overzicht van het aantal aangemelde jongeren, het aantal kandidaat-jongeren en het aantal jongeren op de vertrekdag, verdeeld per gerechtelijk arrondissement.

Arrondissement	Aantal aangemelde jongeren	Aantal jongeren op de oriëntatie	Aantal kandidaat-jongeren	Aantal jongeren op voorbereidingsdag
Tongeren	20	18	15	15
Hasselt	13	10	7	7
Antwerpen	18	10	10	7
Mechelen	13	12	10	10
Turnhout	5	5	3	3
Totaal	69	55	45	42

In het programmajaar 2010 werden, verdeeld over de 2 programma's, 69 jongeren aangemeld voor een YAR-programma. Van deze jongeren was bijna 80% (55 jongeren) aanwezig op een oriëntatiemoment.

Meer dan 80% (45 jongeren) van de jongeren die aanwezig waren op deze momenten gaf aan dat ze kandidaat wilden worden voor het YAR-programma. Slechts 3 jongeren beslisten tussen het oriëntatiemoment en de voorbereidingsdag om niet meer deel te nemen aan het programma. De overige 42 waren wel aanwezig op de voorbereidingsdag.

We stellen vast dat 76% van de jongeren die we mochten ontmoeten op een oriëntatiemoment zich kandidaat hebben gesteld en op de voorbereidingsdag aanwezig waren.

2.4.2 De residentiële trainingsweek

Als we de gegevens van het programma voor Limburgse jongeren samenvoegen met de cijfers van het programma voor jongeren uit de provincie Antwerpen, dan zien we dat 38 jongeren aan een residentiële trainingsweek hebben deelgenomen. Aan de Limburgse residentie namen 21 jongeren deel, voor Antwerpen waren dat 17 jongeren.

In onderstaand raster is zowel de verdeling in leeftijd als in geslacht te vinden.

Tabel 2.4.2.1. Overzicht van jongeren die deelnemen aan de residentiële training, naar leeftijd en geslacht

Leeftijd	Geslacht		Totaal
	Man	Vrouw	
15 jaar	1	2	3
16 jaar	18	2	20
17 jaar	12	1	13
18 jaar	2	0	2
Totaal	33	5	38

Uit tabel 2.5.2.1. blijkt een ongelijke verdeling jongens – meisjes. Van de 38 jongeren was bijna 87% jongens. Deze verhouding is hoofdzakelijk te wijten aan de afwezigheid van meisjes in het programma voor jongeren uit Antwerpen. Ook de 17-jarigen (34%) zijn nog goed vertegenwoordigd. Het spreekt voor zich dat zowel de beneden- als bovengrens in leeftijd minder voorkomt aangezien vanuit de organisatie de leeftijd een aandachtspunt is bij de aanmelding van een jongere. Het merendeel van de jongeren is 16 jaar (52%) bij de aanvang van het programma.

2.4.3 Het vervolgtraject

Over beide programma's heen sloten 33 jongeren de residentiële trainingsweek af: 20 jongeren uit Limburg en 13 jongeren uit Antwerpen.

Elk van deze jongeren formuleerde 3 doelstellingen die ze wilden realiseren gedurende het programma. In totaal gaf dat 99 doelen, ondergebracht in 7 clusters: persoonlijke ontwikkeling, school en tewerkstelling, relatie met ouders, geen misdrijven, agressiebeheersing, middelenmisbruik en relatie met anderen.

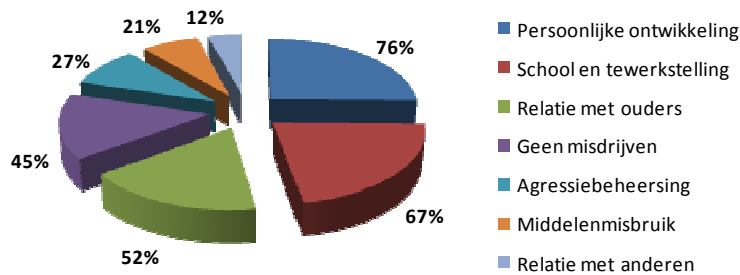
In onderstaande tabel schetsen we een overzicht van deze clusters, met het aantal keer dat een doelstelling binnen deze categorie werd geformuleerd.

Tabel 2.4.3.1. Overzicht van de 99 individuele doelstellingen zoals geformuleerd door 33 jongeren, verdeeld per cluster

Cluster	Aantal
Persoonlijke ontwikkeling	25
School en tewerkstelling	22
Relatie met ouders	17
Geen misdrijven	15
Agressiebeheersing	9
Middelenmisbruik	7
Relatie met anderen	4
TOTAAL	99

Uit tabel 2.4.3.1. merken we dat 25 keer een doelstelling rond persoonlijke ontwikkeling werd vooropgesteld. Wat betekent dat vijftientig jongeren (76%) een doelstelling in deze categorie hebben geformuleerd.

Grafiek 2.4.3.2. Procentuele verdeling per cluster van de individuele doelstellingen over het aantal deelnemende jongeren (N=33)

Meer dan 66% van de jongeren gaf aan dat ze aandacht wilden schenken aan school of tewerkstelling. De relatie met ouders is voor bijna de helft van de jongeren een belangrijk thema om aan te pakken gedurende het programma. “Agressiebeheersing”, “middelenmisbruik” en “relatie met anderen” zijn in beide programma’s de clusters waarbinnen het minst aantal doelstellingen worden geformuleerd.

3 Tot slot

In dit jaarverslag blikten we vooreerst terug op de eerste drie programma's. Aan de hand van drie parameters² schetsten we de leefsituatie van de jongeren die aan deze programma's deelnamen bij aanvang van het programma en op het einde van het programma. Door de te bevragen, onderzochten we hun leefsituatie 1 jaar na het beëindigen en opnieuw in 2011.

We merkten op de drie parameters een evolutie. De cijfers tonen aan dat het effect van YAR beklijvend is: de ingezette, positieve trends bleven gehandhaafd.

Vervolgens gaven we toelichting bij de uitbreiding die YAR Vlaanderen in 2010 kende. Deze uitbreiding had een ingrijpend effect op de eigen organisatie. Er moest worden ingezet op de uitbouw van een eigen, autonome organisatiestructuur en de werving van bijkomende personeelsleden.

Dit werd gecombineerd met de organisatie, opstart en uitvoering van 2 programma's, gespreid over 2 provincies. Dit betekende ook extra inzet op de werving, de opleiding, ondersteuning en coaching van vrijwilligers.

Voor YAR Vlaanderen was 2010 niet enkel een belangrijk, maar zeker ook een erg intens jaar.

In 2010 mochten we 55 jongeren ontmoeten op de oriëntatiemomenten. Dat 80% van deze jongeren zich kandidaat stelden voor het programma, is in hoofdzaak de verdienste van onze vrijwilligers die tijdens de oriëntaties jongeren motiveren om deel te nemen aan het programma, hen ondersteunen bij de keuze van drie doelstellingen en hen uitvoerig interviewen.

Vijfentachtig procent van de kandidaat-jongeren wordt uiteindelijk deelnemer aan de residentiële trainingsweek. In de programma's die we in 2010 mochten realiseren, werkten we in hoofdzaak met jongens (87%) van 16 (52%) en 17 (34%) jaar. Deze jongeren formuleerden hun doelstellingen vooral in het cluster "persoonlijke ontwikkeling".

Deze doelstellingen vormden de leidraad voor het vervolgtraject waarin we uiteindelijk 33 jongeren konden laten coachen. Het traject van deze jongeren zal in 2011 worden afgerond.

² Drie parameters: verblijfssituatie, dagbesteding en politiecontacten.

